

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์**Factors Affecting Savings Behavior of the elderly in Muang District, Surin Province**กวิสร่า จันทร์พันธ์¹ และ พิทักษ์ ศิริวงศ์²¹นักศึกษาระดับปริญญาตรีธุรกิจและภาษาอังกฤษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร²รองศาสตราจารย์ ดร. คณบดี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร**บทคัดย่อ**

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในการวิจัยคือ ผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ซึ่งใช้วิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติ T-test, One-Way ANOVA และ สถิติถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 61-65 ปี มีสถานภาพสมรส มีการศึกษาดำรงระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีภาระหนี้สิน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีความคิดเห็นในปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมในระดับปานกลาง ผลการสมมติฐานพบว่า อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนเกษียณ ภาระหนี้สิน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีผลต่อพฤติกรรมการออมที่แตกต่างกัน เพศแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการออม และปัจจัยด้านต่างๆมีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุ

Abstract

The purpose of this study was to study the factors affecting the saving behavior of the elderly in Muang District, Surin Province. The research samples were 400 elders in Muang District. A questionnaire was used as a tool to collect data. Statistics used in data analysis were descriptive statistics, which were used for percentage, mean, and standard deviation. Inferential statistics included T-test statistics, one-way ANOVA, and multiple regression statistics.

The research found that most of the respondents were female about 50.5 percent, and between the ages of 61-65. They had a marital status. They had undergraduate education, and they were employee with liabilities. The average of monthly income was between 10,001-20,000 baht. The opinions on factors affecting the saving behavior were at the moderate level. The results of the hypothesis indicated that age, education level, job before retirement, debt obligations, and monthly average income affected different saving behaviors. At the same time, different genders did not affect saving behavior, and various factors affected the saving behavior of the elderly.

คำสำคัญ : ปัจจัย, พฤติกรรมการออม, ผู้สูงอายุ

Keyword : Factor, Saving Behavior, Elderly

บทนำ

ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) แล้ว หากพิจารณาจากคำจำกัดความ “สังคมผู้สูงอายุ คือสังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่า 10% หรือมีประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป มากกว่า 7%” ประเทศไทยก็เป็นสังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี 2548 เนื่องจากประเทศไทยมีประชากรตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป 10.4% และยังคงคาดการณ์ว่าใน 20 ปีข้างหน้า สังคมไทยจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ โดยพิจารณาจากจำนวนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่า 20% หรือมีประชากรที่มีอายุ 65 ปี ขึ้นไปเกินกว่า 14% และคาดว่าในปี 2571 ประเทศไทยจะมีผู้อายุเกิน 60 ปี 23.5% กล่าวโดยรวม คือ ประเทศไทยจะก้าวจากสังคมผู้สูงอายุ เป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ในเวลาเพียง 20 กว่าปีเท่านั้น (ชมพูนุท พรหมภักดี, 2556)

เนื่องจากการมีจำนวนผู้สูงอายุมากขึ้น ส่งผลให้จำนวนคนทำงานลดลง อีกทั้งผู้สูงอายุยังคงมีค่าใช้จ่ายต่างๆ ผู้สูงอายุที่ต้องเกษียณจากการงาน ไม่มีรายได้ ต้องอาศัยรายได้จากเงินที่เก็บออมไว้ ถ้าหากไม่มีเงินออมไว้มากพอที่จะส่งผลให้เกิดปัญหาในการดำรงชีพ การออมเป็นพฤติกรรมที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้สูงอายุ เพราะการออมทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้หลังจากเกษียณจากการ ทำงาน มีเงินเพียงพอต่อการใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น และไม่เป็นภาระให้กับคนในครอบครัว ทำให้มีเงินใช้ยามฉุกเฉิน ไม่เดือดร้อนหลังจากที่รายได้ลดน้อยลงไปแล้วเกษียณ ทำให้ไม่ต้องพึ่งพาเงินค่าใช้จ่ายจากผู้อื่น โดยทั่วไปแล้ว เงินออมจะมาจากส่วนหนึ่งของรายได้ปัจจุบันที่ไม่ได้ใช้จ่ายไปเพื่อการบริโภคหากแต่เก็บไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้จ่ายต่างๆ ในอนาคต การใช้จ่ายเงินออมอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น ถูไว้เป็นเงินสด นำเงินออมไปฝากธนาคาร หรือนำเงินออมไปซื้อหลักทรัพย์ เป็นต้น (ศูนย์ส่งเสริมการบริหารเงินออมครอบครัว)

ถึงแม้ว่าผู้สูงอายุจะเป็นภาระหนึ่งของสังคมและประชากรวัยแรงงาน แต่ในขณะเดียวกันประชากรสูงอายุก็ถือเป็นผู้บริโภครวมกลุ่มสำคัญที่จะก้าวเข้ามามีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เพราะอายุที่เพิ่มขึ้นของผู้บริโภคและสัดส่วนของประชากรสูงอายุเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อลักษณะความต้องการสินค้าและบริการจึงเกิดเป็น โอกาสที่ดีสำหรับธุรกิจเอกชนบางประเภทที่อาจได้รับประโยชน์จากการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุ เพราะมีผู้สูงอายุจำนวนมากที่มีกำลังซื้อสูงและมีความสามารถด้านเศรษฐกิจอย่างเหมาะสมทำให้มีสินทรัพย์และเงินมากพอที่ใช้จ่ายในด้านต่างๆ อย่างสะดวกสบายในยามชรา จึงถือว่าผู้สูงอายุกลุ่มนี้เป็นแหล่งรายได้สำคัญและเป็นที่มาของเงินจำนวนหนึ่งที่จะหมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจ และเป็นตลาดที่นักการตลาดกำลังให้ความสนใจ (อภิชนา จิวพัฒนกุล, 2554)

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยตั้งใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เนื่องจากในตัวอำเภอเมืองมีผู้สูงอายุอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยมีผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 18,880 คน (ศูนย์ข้อมูลประเทศไทย) ซึ่งมีความหลากหลายทางด้านอาชีพ วิถีชีวิตที่แตกต่างกัน ทำให้เป็นที่น่าสนใจว่าผู้สูงอายุเหล่านี้มีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เกิดการกระตุ้นการออม และส่งผลให้เกิดการออมมากขึ้นในอนาคตของผู้สูงอายุเหล่านี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐาน

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพก่อนเกษียณ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์แตกต่างกัน

2. ปัจจัยด้านต่างๆมีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการรับข้อมูลข่าวสารการออม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 18,880 คน (ศูนย์ข้อมูลประเทศไทย) ซึ่งเป็นจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงให้สูตรหาตัวอย่างตามแนวทางของ Yamane (1973)

$$n = \frac{18,880}{1 + 18,880(0.05)^2} = 391.7$$

ซึ่งได้ 391.7 ตัวอย่าง หรือประมาณ 392 ตัวอย่าง โดยมีการเก็บแบบสอบถามเพิ่ม 8 ตัวอย่าง เพื่อป้องกันการผิดพลาดของแบบสอบถาม ดังนั้นขนาดตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้เท่ากับ 400 ตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะของคำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพก่อนเกษียณ ภาระหนี้สิน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการรับข้อมูลข่าวสารการออม โดยกำหนดให้เป็น 5 ระดับให้เลือก และกำหนดให้แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก แปรผลตาม Likert Scale

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุ โดยกำหนดให้เป็น 5 ระดับให้เลือก และกำหนดให้แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก โดยใช้ Likert Scale เป็นการให้สเกลคำตอบ 5 ระดับคือ 5 (มากที่สุด) 4 (มาก) 3 (ปานกลาง) 2 (น้อย) 1 (น้อยที่สุด) (Likert Scale, 1932 อ้างถึงใน สุนิรินทร์ ชูธรรม, 2550)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งลักษณะของการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ทำการศึกษา ดังนี้

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต บทความ หนังสือทางวิชาการ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการจัดเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 400 คน

3.3 การวิเคราะห์และรวบรวมที่ได้จากการจัดเก็บแบบสอบถามจะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistic Package for Social Science)

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ในการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ สถิติ T-test, One-Way ANOVA และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression)

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.5 อายุระหว่าง 61-65 ปี (คิดเป็นร้อยละ 34.2) มีสถานภาพสมรส (คิดเป็นร้อยละ 76.2) มีการศึกษาดำรงระดับปริญญาตรี (คิดเป็นร้อยละ 56.2) ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป (คิดเป็นร้อยละ 30.0) มีภาระหนี้สิน (คิดเป็นร้อยละ 57.0) และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท (คิดเป็นร้อยละ 31.5)

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการรับข้อมูลข่าวสารการออม ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำคัญของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของผู้สูงอายุ

ปัจจัยด้านต่างๆที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของผู้สูงอายุ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
ปัจจัยส่วนบุคคลโดยภาพรวม	3.220	0.604	ปานกลาง
วิถีชีวิตและครอบครัว	3.145	0.647	ปานกลาง
สุขภาพร่างกาย	3.346	0.612	ปานกลาง
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจโดยภาพรวม	2.997	0.672	ปานกลาง
ภาวะทางเศรษฐกิจ	2.846	0.844	ปานกลาง
ค่าใช้จ่าย	3.117	0.655	ปานกลาง
ปัจจัยด้านการรับข้อมูลข่าวสารการออม	2.682	0.859	ปานกลาง
รวม	3.050	0.699	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นในปัจจัยด้านต่างๆที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.050$, S.D. = 0.699) แบ่งเป็น ปัจจัยส่วนบุคคลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.220, S.D. = 0.604 โดยปัจจัยส่วนบุคคลด้านสุขภาพร่างกายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.346, S.D. = 0.612 ปัจจัยด้านวิถีชีวิตและครอบครัวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.145, S.D. = 0.647 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 2.997, S.D. = 0.672 โดยปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายมีค่าเฉลี่ย 3.117, S.D. = 0.655 ปัจจัยด้านภาวะทางเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ย 2.846, S.D. = 0.844 และปัจจัยด้านการรับข้อมูลข่าวสารการออม ($\bar{X} = 2.682$, S.D. = 0.589)

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพก่อนเกษียณ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 ผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์จำแนกตามเพศ

เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	2.929	0.651		
หญิง	2.951	0.715	- 0.32	0.749

ยอมรับ H_0 ณ นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 การทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์จำแนกตามเพศ พบว่า ค่า $t = -0.32$ ค่า $Sig. = 0.749$ ซึ่งมากกว่า 0.05 ดังนั้นสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุมีเพศแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมกรออมที่แตกต่างกันของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์จำแนกตามช่วงอายุ

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.564	4	1.141		
ภายในกลุ่ม	181.544	395	0.460	2.483	0.043
รวม	186.108	399			

จากตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์จำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ค่า $F = 2.483$ ค่า $Sig. = 0.043$ น้อยกว่า 0.05 สรุปได้ว่า ผู้สูงอายุที่มีช่วงอายุต่างกัน อย่างน้อยหนึ่งกลุ่ม มีพฤติกรรมกรออมแตกต่างจากกลุ่มอื่น ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

ช่วงอายุ	56-60 ปี	61-65 ปี	66-70 ปี	71 ปีขึ้นไป
50-55 ปี	- 0.146	0.058	0.193	0.025
56-60 ปี		0.204	0.338	0.171
61-65 ปี			0.134	- 0.033
66-70 ปี				- 0.167

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีช่วงอายุ 66-70 ปี มีพฤติกรรมกรออมแตกต่างจากกลุ่มอื่นทั้งหมด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์จำแนกตามสถานภาพ

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	9.822	3	3.274		
ภายในกลุ่ม	176.286	396	0.445	7.355	0.000
รวม	186.108	399			

จากตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ค่า $F = 7.355$ ค่า $Sig. = 0.000$ น้อยกว่า 0.05 สรุปได้ว่า ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพต่างกันอย่างน้อยหนึ่งกลุ่ม มีพฤติกรรมกรออมแตกต่างจากกลุ่มอื่น ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

สถานภาพ	สมรส	หม้าย	หย่าร้าง
โสด	0.630	0.689	0.622
สมรส		0.038	- 0.009
หม้าย			- 0.047

จากตารางที่ 6 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีสถานภาพหม้าย มีพฤติกรรมกรออมแตกต่างจากกลุ่มอื่นทั้งหมด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์จำแนกตามระดับการศึกษา

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	39.051	3	13.017		
ภายในกลุ่ม	147.057	396	0.371	35.052	0.000
รวม	186.108	399			

จากตารางที่ 7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ค่า $F = 35.052$ ค่า $Sig. = 0.000$ น้อยกว่า 0.05 สรุปได้ว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันอย่างน้อยหนึ่งกลุ่ม มีพฤติกรรมกรออมแตกต่างจากกลุ่มอื่น ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 8 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
ต่ำกว่าปริญญาตรี	- 0.57	- 0.814	- 0.615
ปริญญาตรี		- 0.244	- 0.045
ปริญญาโท			- 0.199

จากตารางที่ 8 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการศึกษต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมกรอมแตกต่างจากกลุ่มอื่นทั้งหมด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05
 ตารางที่ 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพฤติกรรมกรอมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามอาชีพก่อนเกษียณ

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	37.230	4	9.307		
ภายในกลุ่ม	148.878	395	0.377	24.694	0.000
รวม	186.108	399			

จากตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพฤติกรรมกรอมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามอาชีพก่อนเกษียณ พบว่า ค่า $F = 24.694$ ค่า $Sig. = 0.000$ น้อยกว่า 0.05 สรุปได้ว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพก่อนเกษียณต่างกันอย่างน้อยหนึ่งกลุ่ม มีพฤติกรรมกรอมแตกต่างจากกลุ่มอื่น ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 10 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

อาชีพก่อนเกษียณ	พนักงานเอกชน	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว	รับจ้างทั่วไป
ข้าราชการ	- 0.005	0.168	0.124	0.728
พนักงานเอกชน		0.173	0.129	0.733
พนักงานรัฐวิสาหกิจ			- 0.045	0.560
ธุรกิจส่วนตัว				0.604

จากตารางที่ 10 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีพฤติกรรมกรอมแตกต่างจากกลุ่มอื่นทั้งหมด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 11 ผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกรอมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามภาระหนี้สิน

ภาระหนี้สิน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
มี	2.899	0.649	- 1.392	0.002
ไม่มี	2.996	0.724		

ยอมรับ H1 ณ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 11 การทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกรอมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามภาระหนี้สิน พบว่า ค่า $t = - 1.392$ ค่า $Sig. = 0.002$ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุมีภาระหนี้สินแตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมกรอมที่แตกต่างกันของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	73.123	5	14.625		
ภายในกลุ่ม	112.985	394	0.287	50.999	0.000
รวม	186.108	399			

จากตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ค่า $F = 50.999$ ค่า $Sig. = 0.000$ น้อยกว่า 0.05 สรุปได้ว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอย่างน้อยหนึ่งกลุ่ม มีพฤติกรรมกรออมแตกต่างจากกลุ่มอื่น ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 13 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	10,001-20,000	20,001-30,000	30,001-40,000	40,001-50,000	50,001 บาทขึ้นไป
ต่ำกว่า 10,000	- 0.41	- 0.827	- 1.29	- 1.046	- 1.363
10,001-20,000		- 0.418	- 0.880	- 0.636	- 0.954
20,001-30,000			- 0.463	- 0.218	- 0.536
30,001-40,000				0.244	- 0.073
40,001-50,000					- 0.317

จากตารางที่ 13 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีพฤติกรรมกรออมแตกต่างจากกลุ่มอื่นทั้งหมด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2. ปัจจัยด้านต่างๆมีผลต่อพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 14 แสดงการวิเคราะห์ปัจจัยด้านต่างๆมีผลต่อพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

ปัจจัยด้านต่างๆมีผลต่อพฤติกรรมกรออม	B	Beta	t	Sig.
ปัจจัยส่วนบุคคล	0.761	0.674	21.175	0.000
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	0.134	0.132	3.669	0.000
ปัจจัยด้านการรับข้อมูลข่าวสารกรออม	0.130	0.163	4.328	0.000
ค่าคงที่ = - 2.631 R = 0.873 R ² = 0.763 Adjusted R ² = 0.761 Std. Error of the Estimate = 0.334 F = 423.821				

จากตารางที่ 14 สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ทำให้สามารถนำไปใช้ในการพยากรณ์พฤติกรรมกรออมได้ ถ้าหากปัจจัยส่วนบุคคลมีระดับคะแนนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ผลระดับคะแนนของพฤติกรรมกรออมเพิ่มขึ้น 0.761 หน่วย ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ทำให้สามารถนำไปใช้ในการพยากรณ์พฤติกรรมกรออมได้ ถ้าหากปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีระดับ

คะแนนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ผลระดับคะแนนของพฤติกรรมกรออมเพิ่มขึ้น 0.134 หน่วย ปัจจัยด้านการรับข้อมูลข่าวสารกรออมมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ทำให้สามารถนำไปใช้ในการพยากรณ์พฤติกรรมกรออมได้ ถ้าหากปัจจัยด้านการรับข้อมูลข่าวสารมีระดับคะแนนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ผลระดับคะแนนของพฤติกรรมกรออมเพิ่มขึ้น 0.130 หน่วย

จากการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการรับข้อมูลข่าวสารกรออมมีผลต่อพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน **อภิปรายผลการวิจัย**

จากการศึกษาวิจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 61-65 ปี สถานภาพสมรส มีการศึกษาดำรงระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีภาระหนี้สิน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร” ของกิจติพร สิทธิพันธุ์ (2552) ที่พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างเป็นทั้งเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนเท่ากัน ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี สถานภาพโสด มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 10,001 – 15,000 บาท และประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ซึ่งสาเหตุที่ไม่สอดคล้องกันเป็นเพราะมีการวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดการออมไม่เหมือนกัน

จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นในปัจจัยด้านต่างๆที่มีผลต่อพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.050$, S.D. = 0.699) แบ่งเป็น ปัจจัยส่วนบุคคลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.220, S.D. = 0.604 มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 2.997, S.D. = 0.672 ซึ่งระดับความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยด้านการรับข้อมูลข่าวสารกรออม ($\bar{X} = 2.682$, S.D. = 0.589) มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง

จากการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติคอลลอยเชิงพหุคูณ พบว่า

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์มีผลต่อพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุสอดคล้องกับงานวิจัย “เปรียบเทียบพฤติกรรมกรออมของพนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร” (จุฑาธิบดิ์ ฤกษ์สันทัต, 2555) โดยเพศแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสอดคล้องกับงานวิจัย “ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุของข้าราชการและลูกจ้างสังกัดสำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร” (ญาดา วัลยานนท์ และ สนินันท์ สุวรรณหงษ์, 2556) พบว่าปัจจัยด้านการเตรียมตัวด้านทรัพย์สินก่อนการเกษียณอายุมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีผลต่อพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัย “ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่” ของเนษพร นาคสีเหลือง (2557)

ปัจจัยด้านการรับข้อมูลข่าวสารการออมมีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัย “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร” ของกิจดิพร สิทธิพันธุ์ (2552)

เอกสารอ้างอิง

กิจดิพร สิทธิพันธุ์. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร.

ชมพูนุท พรหมภักดี. (2556). การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย (Aging society in Thailand). สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

จุฑาธิปดี ฤกษ์สันหัต. (2555). เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการในเขต
กรุงเทพมหานคร.

ญาดา วัลยานนท์ และ ศนินันท์ สุวรรณหงษ์. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุ
ของข้าราชการและลูกจ้างสังกัดสำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร.

เนษพร นาคสีเหลือง. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคาร
กรุงเทพ

จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่.

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2557). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2556. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ.
อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

ศูนย์ข้อมูลประเทศไทย. จำนวนประชากรใน อำเภอเมืองสุรินทร์. ค้นเมื่อ 12 เมษายน 2560. จาก
<http://surin.kapook.com/>

ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน. (2557). การออม. ค้นเมื่อ 10 เมษายน 2560. จาก
<https://www.1213.or.th/th/moneymgt/save/Pages/save.aspx>

ศูนย์ส่งเสริมการบริหารเงินออมครอบครัว. ความหมายของการออมและการลงทุน. ค้นเมื่อ 12 เมษายน 2560. จาก
<http://office.bangkok.go.th/phasicharoen/Save2.htm>

สุบิน ชูระรัช. (2550). ทฤษฎีการวัดทัศนคติ (Theory of Attitude Measurement). ค้นเมื่อ 14 เมษายน 2560. จาก
<http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=inthedark&month=27-06-2007&group=2&gblog=27>

อภิษฐา จิวพัฒนกุล. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ.

รศรินทร์ เกรย์ และคณะ.(2556). มโนทัศน์ใหม่ของนิยามผู้สูงอายุ : มุมมองเชิงจิตวิทยาสังคม และสุขภาพ New
Concept of

Older Persons : The Psycho-Social and Health Perspective. พิมพ์ครั้งที่ 1. นครปฐม. สถาบันวิจัยประชากรและ
สังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

การประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4 (The 4th National Conference on Public Affairs Management)
“การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0” (Public Affairs Management Under Thailand 4.0)
